

Nova impendet

XI. PIUS PÁPA

APOSTOLI KÖRLEVELE

A SÚLYOS GAZDASÁGI VÁLSÁGRÓL, A SOKAKAT SÚJTÓ SAJNÁLATOS MUNKAHIÁNYRÓL ÉS A FEGYVERKEZÉS NÖVEKEDŐ VERSENYÉRŐL

Tisztelendő Testvérek !

Üdvöt és apostoli áldást!

Új csapás fenyegeti, sőt sújtja is már a gondjainkra bízott nyáját, különös kegyetlenséggel annak gyöngébb részét, a gyermekeket és a szegényeket, a munkásokat és a kisembereket, akiket különös szeretettel ölelünk keblünkre. A keserves nyomorúságot és gazdasági válságot értjük, amely a nemzeteket gyötri és minden országban félelmetes munkanélküliséghez vezetett. Látjuk, amint tétlenségre és következőleg végső nyomorúságra kényszerülnek gyermekeikkel együtt, a tisztességes munkások beláthatatlan tömegei, akiknek legfőbb vágyuk, hogy tisztességesen megkereshessék kenyerüket, amely ért a mennyei Atyához az ő isteni parancsa szerint naponként imádkoznak. Panaszaik meghatják a Mi lelkünket és szánalommal telt szívünkben kicsalják a sóhajt, amely az isteni Mester szerető szívéből az éhező sokaság láttára előtört: „Szánom a sereget”.¹

Még nagyobb szánakozással szemléljük a kisdetek seregeit, akik „kenyeret kérnek s nincs, ki szegne nekik”² A szörnyű állapotok súlyát ártatlanul viselik s a nyomorúság fertőjében elhervad minden öröm, koruknak ez a természetes virága; kicsi ajkukon elsorvad és elhal a velük született mosoly, ami után szívük öntudatlanul is sóvárog.

Már közeledik a tél s annak nyomában a szenvedés, nélkülözés és nincstelenség, amit a hideg hoz a gyöngékre és a szegényekre. Félő, hogy a már elpanaszolt munkanélküliség csapása még jobban súlyosbodik s így a szegény családok elkeserednek, ha nyomorukon nem enyhítenek. Mindezeket aggódva fontolgatja a közös Atyának szíve. Azért elődeink, különösen közvetlen elődünk, XV. Benedek pápa példáját követve fölemeljük szavunkat és esdve kérünk mindenkit, akiben a keresztény hit és szeretet él. Szavunknak célja, hogy mindenkit nemes versenyre keltsen a szeretet nyilvánításában és a segítség nyújtásában. Ez a szent versengés majd a test szükségleteiről gondoskodik s egyben a szegények lelkét is fölemeli, éleszti és megerősíti a bizalmukat, fejükből elveri a gonosz gondolatokat, amelyeket a nyomorúság mint rossz tanácsadó sugall. Erős kézzel elfojtja az irigység és az egyenetlenség üszkeit, amelyek a polgárokat elválasztják s viszont fölszítja az egyetértés és a szeretet indulatát, erősíti és szorosabbra fűzi az egyéni és társadalmi béke és boldogulás nemes kötelékét.

Az irgalmasságnak és a szeretetnek, azaz a szegények j avara az áldozathozatalnak kereszteshadjáratára hívunk föl mindenkit, mint az egy mennyei Atyának gyermekeit, mint ugyanannak az egy családnak tagjait, tehát mint Krisztusban testvéreket és osztályos társakat az örömben és boldogságban, valamint a szenvedésben és fájdalomban egyaránt. Erre a szent küzdelemre szólítunk mindenkit, mint szent kötelességre, amely az evangéliumi tan sajátos törvényén alapszik, a szeretet parancsán, amelyet Krisztus Urunk első és legnagyobb parancsának, az összes

¹ Mk 8,2

² Siralm 4,4

Nova impendet

többi parancsok foglalatának és összességének mondott. Ezt a parancsot a Mi közvetlen nagy elődünk a világháború idején az általános ellenségeskedés közt ismételten hangoztatta és pápaságának mintegy a jelmondatává tette.

S Mi most az evangéliumnak erre az édes törvényére nemcsak mint az egész keresztény törvény foglalatára és a legfőbb kötelességre mutatunk rá, hanem egyben mint a legmagasztosabb célra és eszményre figyelmeztetünk mindenkit, leginkább azokat, akikben az emberszeretet lángja és az evangéliumi tökéletesség vágya ég. Nem is szólunk róla többet és nem is sürgetjük tovább, mert egészen világos, hogy csakis az áldozatkészség és a nagylelkűség, a keresztény erényességre törekvők állhatatos és vállvetett buzgósága lehet úrrá a mi korunk nagy bajai fölött; mindazoknak buzgósága, akik testvéreik jó voltáért, különösen a gyöngye gyermekek és a szegények szükségleteinek enyhítése végett tényleges áldozatra szánják el magukat. S mivel a mai siralmas és nyomasztó válságnak kétségtelenül legfőbb oka a hadikészületnek és fegyverkezésnek folyton növekedő versenye, amely egyrészt a nemzetek féltékenységének következménye és másrészt az állampénztárak hihetetlen költségeknek oka, nem tehetjük, hogy meg ne ismételjük a Mi intelmeinket³ és elődünknek aggódó intelmét⁴ ebben a tárgyban s csak azt sajnáljuk, hogy mindaddig eredményt nem értek el. Titeket is – Tisztelendő Testvérek – komolyan figyelmeztetünk, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel – a szentbeszédekben és a sajtóban – világosítsátok meg az elméket és hajlítsátok a szíveket a természetes észnek és a keresztény törvénynek biztos útmutatása szerint.

Bíztat Minket a remény, hogy mindegyikteknél lesz gyűjtés és hozzátok befolytak a hívek adományai a szegények javára s ti viszont elosztjátok azokat a segítségre szorulóknak közt. Ha egyes egyházmegyékben tanácsosabbnak látszik a szegénygondozás intézését az érsekre vagy valamely megbízható és kipróbált karitatív intézményre bízni, szabadságtokban áll legjobban belátástok szerint intézkedni.

Minekutána titeket arra intettünk, hogy a Mi szándékunkat írásban és szóban magyarázva az ügyet teljes erővel szolgáljátok: a ti híveiteket elsősorban is Mi magunk akarjuk a Krisztus szerelmére kérni, hogy a ti és a Mi fölszólításunkra bősz és nagylelkű adományokkal válaszoljanak s azt, amit ti ezt az apostoli levelet ismertetve nekik ajánlani fogtok, áldozatkészen teljesítsék.

Mivel pedig még a legnemesebb emberi törekvések is Isten segítségével nélkül meg hiúsulnak, imádkozzunk buzgón a minden jónak Adományozójához, hogy végtelen irgalmassága szerint hozzon reánk minél előbb boldogabb időket. Az éhezők nevében is fohászkodjunk Hozzá az Úr Jézus imádságával: „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma”. Emlékezzenek rá vissza az emberek, amit a Megváltó ösztönzésül és vigasztalásul ígért, hogy amit egynek a legkisebb atyafiai közül cselekszünk⁵ úgy tekinti, mintha neki cselekedtük volna, s ne feledkezzenek meg arról az isteni ígéretről sem, amelyben kijelentette az Úr, hogy az Iránta való szeretetből a gyermekekre fordított gondviselést Neki tett szolgálatnak veszi.⁶

³ Alloc. 1930. dec. 24.; Litt. Aut. Con vivo piacere, 1922. ápr. 7.

⁴ Adhortatio Dès le début, 1917. aug. 1.

⁵ Mt 25,40

⁶ Mt 18,5

Nova impendet

Végül az egyháznak mai ünnepe az Úr Jézusnak ama kedves szavait juttatja eszünkbe, amelyekkel jelen levelünket és intelmünket zárjuk. Miután ugyanis a Megváltó Aranyszájú szent János mondása szerint a gyermeklelkek oltalmára kiostromolhatatlan bástyákat emelt, ezt a nyilatkozatot tette : „Vigyázzatok, hogy meg ne vessetek egyet a kicsinyek közül; mert mondom nektek, hogy azok angyalai az égben mindenkor látják Atyám orcáját, ki mennyekben vagyon”.⁷ Ezek az angyalok a föld és az ég Urának bemutatnak mindent, amit a gyermekek és a szükséget szenvedők segítségére készséges és áldozatos lélekkel teszten és bőséges jutalmat szereznek Tőle mindazoknak, akiknek a szeretet szent ügye a szívükön fekszik.

Közeledik a Krisztus király ünnepe, akinek országát és békéjét pápaságunk kezdete óta óhajtva és imádkozva vártuk. Kiválóan alkalmasnak véljük az időt, hogy előkészületül a templomokban háromnapos könyörgő ájtatosságok tartassanak s az irgalmas Istentől a béke gondolatait és ajándékát kérjük. Ezen kegyelmek zálogául nektek – Tisztelendő Testvérek – s mindazoknak, akik atyai intelmünket megfogadják, szeretettel adjuk apostoli áldásunkat.

Kelt Rómában szent Péternél 1931 október 2-án, az őrangyalok ünnepén, pápaságunk tizedik évében.

XI. Pius pápa.

⁷ Mt 18,10